

עפ"ג 41929/07 - מדינת ישראל נגד محمد מטר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 41929/07 מדינת ישראל נ' מטר
לפני כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד
כב' השופט זהבה בוסטן
כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין
המערערת מדינת ישראל
נגד
محمد מטר
המשיב

פסק דין

המשיב הורשע על פי הודהתו, ביום 15.6.16, בבית המשפט השלום בכפר סבא, בת"פ 15-05-100, בהחזקת נשק ותחמושת בניגוד לסעיף 144(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז- 1977 (להלן "החוק") ובחזקת אביזר לנשקי ותחמושת בניגוד לסעיף 4(א) סיפה לחוק.

המשיב נידון לשישה חודשים ריצוי בעבודות שירות; למאסר על תנאי של שישה חודשים במשך 3 שנים לביל יעבור עבירה נשק או עבירה בה נעשה שימוש בנשקי ולתשולם קנס בסך 5,000 ₪ או 50 ימי מאסר תמורה.

הערעור מופנה כלפי קולת העונש.

עובדות המקרה:

1. במועד שאיןנו ידוע למערערת, רכש המשיב מאוחר אקדח מסוג FN 0.9 מ"מ, מחסנית תואמת וקופסת כדורים בקוטר 0.9 מ"מ. ביום 27.4.2015, ובמשך מספר שנים ברציפות, החזיק המשיב בביטו, בטירה, באקדח, שהוא טען במחסנית המכילה 10 כדורי 0.9 מ"מ, מבלי שהוא בידו רשות להחזקת הנשקי.

במסגרת הסדר טען תוקן כתוב האישום והוסיף בו הטעיף הבא:

"לאחינו של הנאשם סכוך מתmeshך בנסיבות נורו יריות על מתחם ביתו."

עמוד 1

2. בית משפט קמא סקר את האמור בתסקיר שירות המבחן ממנו עולה כי המשיב לא הסתבר מעולם בפליליים ולא פתוחים נגדו תיקי משטרה נוספים.

המשיב נטל אחירות מלאה על העבירות שביצע, והסביר אותו בתחוםות פחד וחשש לחיו. המשיב ציין בפני שירות המבחן כי אחיו הבכור הסתבר בחובות ענק, הוכרז פושט רgel ונמלט לארץ אחרת. כתוצאה לכך במשך שנים רבות משפחתו מאויימת וمبוצע ירי על ביתה - וזה הסיבה להחזקת הנشك.

לצד זאת ציין בתסקיר כי המשיב הודה שלאחרונה חלה רגעה באירועים שספגת המשפחה והוא לא הצליח להסביר מדוע המשיך להחזק בנסק למטרות הרגעה.

המשיב תאר בפני שירות המבחן את הקשיי אותו הוא חש עקב מעצר הבית הממושך בו הוא נתן, אשר, בין היתר, אינו אפשר לו ולאשתו להמשיך בטיפול פוריות. שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם שלא גיבש דפוסי התנהגות עבריניים, שמודע כiom לסכנה שהחזקת נשק בלתי מורשה. שירות המבחן העיריך כי רמת הסיכון להמשיך התנהגות עוברת חוק מצד המשיב פחתה באופן משמעותי.

שירות המבחן המליץ להטיל על המשיב עונשה חינוכית של מאסר על-תנאי משמעותי ושל"צ בהיקף 250 שעות, עונש שיאפשר לו להמשיך בעבודתו כמנהל עסקה בעבודות עפר וכן את המשך טיפול פוריות (בדיוון הודיע לנו כי לרובם השממה נולדה לאחרונה למשיב ולבת זוגו, בת).

3. בית המשפט קמא התייחס לחומרתה המופלגת של עבירה החזקת הנشك שלא כדין, ציין כי היא טומנת בחובה סכנה ממשית לשלוום הציבור וביתחונו, ובהתחשב בכך שמדובר ב"מכת מדינה", ואף ב"מכת אזרח", מצויים בתם המשפט להחמיר בעונשם של המורשעים בעבירה זו.

4. בית המשפט קמא ציין כי בנסיבות רגילות היה קבוע מתחם עונש הולם בין 10 ל-24 חודשים מאסר בפועל, אלא שבמקרה זה המדינה הסכימה לכך שהחזקת הנشك הייתה להגנה עצמית, ומטעם זה התווסף לכתב האישום המתוקן המשפט לפיו לאחיו של המשיב סכום עסקית בסוגרתו נורו יריות על מתחם ביתם.

5. הסיבה שהביאה את המשיב לבצע את העבירה מהויה נסיבה הקשורה בביצוע העבירה. הגם שאין יותר להחזק נשק שלא כדין למטרת הגנה עצמית, ופוטנציאלי הנזק העולם להיגרם כתוצאה מהחזקת זו אינו פחות מפוטנציאלי הנזק העולם להיגרם כתוצאה מהחזקת נשק שלא כדין למטרות אחרות, סביר בית משפט קמא כי ראוי להתחשב בנסיבה זו בהערכת מידת האשם הצמודה למעשה העבירה שבוצעה.

בית משפט קמא היה ער לכך שמתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט העליון במקרה של החזקת נשק להגנה עצמית בע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' סלימאן (19.1.2014) עמד על 12 עד 36 חודשים מאסר בפועל, אולם אבחן את מקרה סלימאן מה מקרה דנא בכך שבענין סלימאן החזק הנאשם תחת מקלע מסוג קרל גוסטב, מחסנית וכדורים, עשה בהם שימוש בכך שירה ירייה אחת באוויר באמצעות הנשק, נהג להסתובב בנכרתת בעודו נושא את הנשק והתחמושת בתא המטען ואף ביצע עבירות נוספות, בעוד שהמשיב החזק באקדח (ולא

בתת מקלט) ותחמושת, להגנה עצמית, ולא ביצע עבירות נוספות.

6. לאור האמור, קבע בית משפט קמא את מתחם העונש הולם כעומד על 6 חודשים מאסר בפועל או בעבודות שירות עד 15 חודשים מאסר בפועל, וקנס בין 2,000 ל-8,000 ₪.

7. בית משפט קמא קבע כי במקרה מיוחד זה מן הרואי לגזר את עונשו של המשיב בתחום מתחם העונש הולם, זאת בראש ובראשונה נוכח הפגיעה הקשה שתיגרם למשיב ולאשתו אם יגזר על המשיב עונש מאסר לRICTI בפועל, דבר שלא אפשר להם להמשיך את טיפול הפוריות, וכן נוכח הודאותו של המשיב בהזדמנות הראשונה; העדר עבר פלילי; התנאים המגבילים בהם שהוא המשיב תקופה ממושכת; נטילת אחריות מלאה למעשה; והמסוכנות הנמוכה כפי שנקבעה בתסaurus.

nymoki הערעו:

8. בית משפט קמא לא יחס את החומרה הרואיה והמתבקשת לעבירות נשך בה הורשע המשיב ולנסיבות ביצועה, וזאת בשימם לב לעובדה שתופעת החזקת נשך הבלתי חוקי היפה ל"מכת מדינה" ול"מכת האזר". מטענו של נשך המוחזק ללא רישון שימצא דרכו לידיים עוינות או ערביינות.

9. הגבול התיכון של מתחם שנקבע על ידי בית המשפט קמא אינו ניתן ביטוי הולם לחומרת העבירה של החזקת אקדח טען במחסנית המכילה 10 כדורים, אשר מוקן לשימוש מיד', במשך שנים ועל רקע קיומו של סכוס פועל.

המתחם שנקבע נמוך ממתחם העונשה הרואית, חורג מדיניות הענישה הנהוגה ואין עליה בקנה אחד עם מגמת החומרה בענישה בעבירות נשך העולה מפסיקת בית המשפט העליון גם בהתייחס לנאים נעדרי עבר פלילי, לרבות מי שנשפטו האישיות אין קלות.

10. החזקת נשך ותחמושת שלא כדי במשך שנים ל"מטרת הגנה עצמית" על רקע קיומו של סכוס פועל, לא זו בלבד שאינה יכולה לשמש שיקול לקביעת מתחם נמוך מהמקובל בעבירות נשך, אלא שמדובר בנסיבות הטומנת בחובה סיכון מוגבר ומכך שיש להחמיר בענישה.

11. העונש שקבע בית המשפט קמא חורג מדיניות הענישה הנהוגה ומתעלם מмагמת בית המשפט העליון להחמיר בעונשם של מבצעי עבירות בנשך, מגמה הבאה לידי ביטוי בשורת פסקי דין מהשנים האחרונות ולאחרונה בע"פ 5646/15 **тиוואו נ' מדינת ישראל** [פורסם ב公报] (20.1.2016).

ב"כ המערערת ערך לעובדה כי גם בעבירות של החזקת נשך הטילו לעיתים בתיהם בית המשפט עונשים לRICTI בעבודות שירות, אך אין זה מקרה המתאים לכך.

מגמת ההחמרה בענישה מצאה ביטוי גם בהנחה שהוציא לאחרונה פרקליט המדינה.

תגבות המשפט

12. המשפט רכש את הנשק לפני שנים רבות והוא נשכח על ארון פלסטי בקומה השלישית בבתו.
13. המשפט הודה בהחזקת הנשק מיד כשנעצר. הتفسיר שהוגש בעניינו הואتفسיר חיובי והוא עבר הליך שיקומי מרשים. בהתחשב בנסיבות המיחודות של המקרה והנסיבות האישיות של המשפט לא נפלה טעות בהחלטת בית המשפט קמא שכבע מתוך החורג מהמתחם הנהוג.
14. על אף שירות המבחן המליך להטיל על המשפט צו מב奸 ושל"צ ביקש ב"כ המשפט להפנותו לממונה על עבודות שירות מתוך כוונה שיטולו על המשפט עבודות שירות, דבר שימנע מערכת ערעור להתערב. מדובר במשפט נורמטיבי, ללא עבר פלילי.

דין והכרעה

15. לא ניתן לפתח ולהזכיר כי עבירות של החזקת נשק טומנות בחובן פוטנציאלי של סיכון לפגיעה בשלום הציבור ובטעונו. כיוון ש" אין לדעת מה יעלה בגורלם של כל נשק אלה ולאילו תוצאות הרסניות יובילו. ודוק: הסיכון שנשקף לשולם הציבור צריכה להילך בחשבון על-ידי כל מי שמחזיק בידי נשק שלא כדין - גם אם אינו מחזיק בו למטרת ביצוען של עבירות אחרות. עצם החזקת נשק בעל פוטנציאלי קטילה מבלתי שיש עליו ועל בעלי פיקוח מוסדר של הרשות טמן בחובו סיכון, באשר המחזיק בו נתן תמיד לחשש שיתפתחה לעשות בו שימוש, ולו ברגעי לחץ ופחד" (ע.פ. 4945/13 מדינת ישראל נ' עבד אלכרים סולימאן [פורסם בנבו] (19.1.14) (ראו גם ע"פ 3300/06 אבו סינה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 6 (10.8.2006) (10)); וע.פ. 5646/15 סאמח תהאוי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.2.16)).

16. בית המשפט קמא היה עיר לחומרה זו, אף על פי כן מתחם העונש שנקבע על ידי בית המשפט קמא, במקרה זה, חורג מדיניות הענישה הנהוגה. מגמת בית המשפט העליון מזה זמן היא להחמיר בעונשם של מבצעי עבירות בנשק, ומגמה זו באה לידי ביטוי בשורת פסקי דין.

- גם כאשר הנשק מוחזק לצורך הגנה עצמית אין בכך כדי להפחית מהחומרה "אדראבא, מדובר במצב העולם להתרדר להסכמה אלימה ולירוי ופגיעה הן במעורבים בסכטוך והן בעובי אורח בלתי מעורבים" (ענין תהאוי סעיף 7).

בענין **תיהאוי** החזיק המערער בצוותא עם אחר ברכבו אקדח טען במחסנית ובה 5 כדורים, וזאת על רקע

סכום משפט. בית המשפט קמאקבע כי מתחם העונש הולם נוע בין 9 חודשים מאסר והטיל על המערער 15 חודשים מאסר, תוך שהתחשב מחד בගלו הצעיר, בהתנהלותו הנורמטיבית טרם ביצוע העבירה ובעברו הפלילי המוגבל, ומайдך בתסוקיר השלילי שהצביע על אי הפנמת הפסול במעשה. ביהם"ש העליון הותיר את העונש על כנו.

ברע.פ. **ニיסראת נ' מדינת ישראל** (22.6.2016) דחה בית המשפט העליון בבקשת רשות ערעור של המבוקש שעונשו הוחמיר (בעפ"ג 16-01-27108-16-8.5.16). המבוקש הורשע על יסוד הודהתו בעבירה של החזקת נשק ותחמושת ללא רשות. בית משפט השלום גזר עליו 6 חודשים מאסר לRICTI בעבודות שירות; 12 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים וקנס כספי, לאחר שחרג מתחם העונשה אותו העמיד על 9 - 12 חודשים, עקב נסיבות אישיות של המבוקש ובוקר בשל הודהתו, העדר עבר פלילי, תסוקיר חיובי ומehr הזמן בו הוא שהה בתנאים מגבילים.

בית המשפט המחויז החמיר, כאמור, בעונשו של המבוקש והעמיד את עונש המאסר על 9 חודשים ויתר רכיביו העונשה נשארו על כנו, תוך שעד על מגמת ההחמרה שחלה בעונשתם של המחויזים בנשק, שפטנציאלי הסיכון בו גבוה, ומדיניות העונשה הנהוגת היא הטלת מאסר בפועל והוא נהוגת גם כלפי מי שעירתו הראשונה. בית המשפט העליון השאיר את עונש המאסר על כנו.

18. גם בעניין סלימאן, אליו הפנה ב"כ המשיב,קבע בית המשפט העליון כי מתחם העונש שקבע בית המשפט קמא - ממאסר בפועל לRICTI בעבודות שירות ועד 20 חודשים מאסר, הוא מתחם מוקל מיידי וטעון התערבות. בית המשפט העליון הפנה למספר פסקין דין בהם נגזרו עונשי מאסר לRICTI אחורי סורג ובריח שנעו סביב 20 חודשים מאסר וקבע כי מתחם העונש הולם נוע בין 12 ל- 36 חודשים מאסר "ככל, בעבורות מהסוג הנידון - בנסיבות מיוחדן כאן - לא ניתן להסתפק בעונש מאסר בעבודות שירות, אלא ראוי להטיל מאסר שירוצה בבית הכלא אחורי סורג ובריח" (סעיף 15 לפסק הדין).

למרות האמור לא ראה בית המשפט העליון באותו מקרה לשנות מהעונש שנגזר על המשיב בבית המשפט קמא משום פוטנציאלי שיקום גבוה שהצדיק חריגת המתחם והותרת העונש של 6 חודשים מאסר לRICTI בעבודות שירות, כפי שהטיל בית המשפט קמא על כנו.

בית המשפט קמא, בעניינו, היה עיר למתחם שנקבע בעניין סולימאן אך מצא לאבחן את עניין סולימאן מהמקרה דנא בכר שם החזיק הנואם תת מקלע מסווג קרל גוסטב, מחסנית וכדורים ואף עשה שימוש בנשק בכר שירהיריה אחת באוויר ולאחר מכן נגן להסתובב בעיר נצרת כשהנשך ברכבו.

נסיבות מחייבות אלה אכן מצדיקות אבחנה בקביעת המתחם אך לא עד כדי שינוי המתחם התחזון מ- 12 חודשים מאסר ל- 6 חודשים שירצוי בעבודות שירות אלא לרף תחתון של 9 חודשים מאסר.

19. עבירות של החזקת נשק הוכרו כ"מכת מדינה" ובאזורינו כ"מכת איזור" ואנו עדים לפתרון סכוסכים באמצעות כלי נשק המוחזקים ללא רשות וגורמים לנזקים עד כדי נטילת חיים של המעורבים בסכסוכים, ולעתים של חפים משפשע.

לא ראיינו במקרה זה נסיבות חריגות, כפי שמצוין בית המשפט בעניין סלימן, המצדיקות סטייה לקולא מהמתחם שנקבע.

בהתחשב בהודאת המשיב, בנסיבות האחריות, בתסוקיו החivi וברמת הסיכון הנמוכה להמשר התנהלות אלימה מצדיו יש לקבוע את עונשו של המשיב בתחום המתחם.

20. לאור האמור אנו מקבלים את הערכו וקובעים שחלף המאסר בעבודות שירות שהוטל על המשיב, הוא ירצה עונש מאסר של 9 חודשים.

שאר רכיבי העונש ישארו על כנמו.

המשיב יתיצב לריצויו מסרו בבית סוהר הדרים, ביום 12.2.17 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות ופסק דין זה.

על ב"כ המשיב לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

התנאים שנקבעו לעיכוב ביצוע עבודות השירות יעדמו בתקופם עד להתייצבות המשיב לריצויו עונשו.

ניתן היום, כ"ו טבת תשע"ז (24 ינואר 2017) במעמד ב"כ הצדדים והמשיב.

זהבה בוסתן, שופטת
שמעאל בורנשטיין, שופט

אברהם טל, נשיא
אב"ד